

Oponentský posudek bakalářské práce Anny Oberfalzerové

Tvary ruky českého znakového jazyka a typy jeho znaků (frekvenční analýza komunikace českých neslyšících)

Tato bakalářská práce se zabývá frekvenční analýzou typů znaků a tvarů ruky a okrajově frekvencí typů znaků vzhledem k jejich umístění na základě přirozené promluvy neslyšících. Podobným tématům se věnovaly již dvě bakalářské práce: Klabanové (2012) a Liškové (2013), rozdílem je práce s daty – předchozí práce analyzovaly jen slovníková data, práce kol. Oberfalzerové tedy první výzkumy rozšiřuje a prohlubuje a je přínosem pro náš výzkum ČZJ.

Než se diplomantka zaměřila na svůj výzkum (hlavní část práce), nejprve nás obecně seznámila se základními teoriemi o struktuře znakového jazyka spojenými s dosavadními lingvistickými poznatky o typech znaků a tvarech ruky v šesti znakových jazycích (ASL, BSL, Auslan, NSL, TSL a ČZJ). Kolegyně využila dostatečně zdroje souvisejících s tématem nejen v českém jazyce, ale i v literatuře cizojazyčné. A je vidět, že diplomantka umí s informacemi efektivně pracovat a dokáže přehledně a stručně shrnout poznatky získané ze studia různých materiálů.

V hlavní části své práce kol. Oberfalzerová realizovala vlastní výzkum: z 12 videonahrávek s různorodými projevy českých neslyšících vy excerpovala a analyzovala víc než 5000 znaků (za což jí náleží velké uznání). V průběhu své analýzy se vypořádala s řešením několika problematických případů, jako jsou složené znaky, hláskování prstovou abecedou atd. V poslední části práce srovnávala své vlastní výsledky výzkumu s výsledky výzkumů zahraničních znakových jazyků (včetně dvou českých výzkumů) a hledala mezi nimi souvislosti. Srovnání přineslo do jisté míry shody, ale ukázalo i odlišnosti, zejména s výsledky analýz pro ČZJ. Oberfalzerová dobře upozornila, že výzkumy nepracovaly se stejnými daty a se stejnou metodou výzkumu, a právě proto jsou těžko porovnatelné.

Otázky na diplomantku:

- Podílel se ještě někdo další na notačním systému pro český znakový jazyk – kromě A. Macurové a L. Okrouhlíkové? (s. 11)
- Prosím vysvětlit termíny, které se objevily ve Vaší práci – znak/token (znak – token) x znak/type (znak – type)? (s. 42, 49)
- Prosím diplomantku, jestli by nám mohla víc přiblížit analýzu simultánních konstrukcí: rozdíl mezi SK a SK nula. (s. 42)
- Chápu, že tato práce pracuje s obsáhlými daty, a to může vést ke zmatkům či chybě v číslech, ale přesto bych chtěla vědět, čím jsou dané neshody mezi daty/vzorky: 5082 znaků (uvedeno na DVD) x 5081 znaků (s. 34 a 57) x 4966 znaků/tokenů. (s. 42)
- V závěru práce jste uvedla zajímavou skupinu znaků: tzv. vycpávková/parazitní slova, která se v nahrávkách hojně vyskytují, a mohou být pobídkou k hlubšímu výzkumu – myslíte, že by takový výzkum byl přínosný a dal nám nové poznatky? (s. 58)

V práci se objevuje nevelké množství drobných formálních nedostatků, které však žádným způsobem nebrání porozumění textu a nesnižují kvalitu práce (překlepy – *structure* od

(s. 9), asulanu (s. 20), KVĚT – KVĚTEN (s. 39), nebo špatné očíslování na str. 17 (Obr. 3 -> Obr. 2), odkazy na ukázkou na s. 32, ale správně na s. 38). Pro větší přehlednost a porozumění bych doporučila více upřesnit v poznámce č. 8 (na str. 13), že v ASL se tvar ruky označuje G a pro ČZJ D atd. A dále mě zmátlo označení pro znaky symetrické a asymetrické (A x N -> S x A) – str. 35.

Závěr:

Bakalářská práce splňuje požadavky na bakalářské práce kladené a může být podkladem k obhajobě. Práci hodnotím stupněm výborně. O definitivní klasifikaci rozhodne vlastní průběh obhajoby.

3. září 2015

Mgr. Radka Nováková

Ústav jazyků a komunikace neslyšících